

Lovforslagene sættes til forhandling.

Indenrigs- og boligministeren (Aksel Møller): Jeg tillader mig herved for det høje ting at anbefale to af det andet høje ting vedtagne lovforslag vedrørende kreditforeningernes forhold, nemlig dels et forslag til lov om ændring i lov nr. 109 af 7. april 1936 om kreditforeninger og dels et forslag til lov om midlertidige bestemmelser vedrørende statens reteggaranti for husmandskreditforeningernes kasseobligationer.

Som en følge af de privilegier, der er tilstået de to husmandskreditforeninger, har der været fastsat visse grænser for værdien af de ejendomme, som kunne belånes af foreningerne, kaldet vurderingsgrænser, og i forbindelse hermed størrelsen af de lån, foreningerne kunne yde. Udover at begrænse statens garantiforpligtelser har disse grænser tilsigtet at indskrænke konkurrencen overfor de andre kreditforeninger.

Siden loven af 28. maj 1880, hvor hjemlen for oprettelsen af de to husmandskreditforeninger blev givet, har det, efterhånden som priserne på faste ejendomme er steget, været nødvendigt gentagne gange at foretage ajourføringer af foreningernes vurderingsgrænser, idet disse prisstigninger i modsat fald ville have indsnævret foreningernes udlånsmuligheder. Medens vurderingsgrænserne i 1880 androg 4 000 kr., andrager vurderingsgrænserne i dag i henhold til den midlertidige lov af 18. april 1950 for landbrugsejendomme 30 000 kr. og for jordløse huse i østifterne 25 000 kr. Med hensyn til jordløse huse i Jylland har der siden kreditforeningsloven af 1936 for Jydsk Husmandskreditforening endvidere været fastsat en særlig ejendomsskyldgrænse, der for tiden andrager 14 000 kr.

Ved fremsættelsen i 1950 af forslaget til den midlertidige lov af 18. april 1950 bebudede den tidligere boligminister, at ministeriet ville nedsætte et udvalg, der skulle undersøge mulighederne for at tilvejebringe en fastere og mere varig afgrænsning af foreningernes udlånsadgang. Udvalget blev nedsat den 2. juli 1950 og fik yderligere til opgave at undersøge spørgsmålet om, hvorvidt husmandskreditforeningerne fortsat burde have refunderet deres vurderingsomkostninger og revisionsomkostninger af stats-

kassen, og om de fortsat skulle have adgang til nedsat betaling og stempelafgift for tingbogsattester. Udvalget, der har været sammensat af medlemmer fra de 4 gamle rigsdagspartier samt repræsentanter for kreditforeningernes stående fællesudvalg, de implicerede kreditforeninger samt statens ligningsdirektorat og indenrigs- og boligministeriet, har den 3. april 1952 afgivet en enstemmig betænkning, der er lagt til grund for det her foreliggende lovforslag.

Efter dette forslag har man opgivet at knytte husmandskreditforeningernes udlånsadgang til vurderingsgrænser og foreslår i stedet foreningernes udlån begrænset gennem maksimumsbeløb for lånenes størrelse. De foreslåede lånegrænser er 18 000 kr. for landbrugsejendomme og 15 000 kr. for jordløse huse.

Af hensyn til senere prisændringer er ved forslaget fastsat en reguleringsordning, hvorved disse lånegrænser efter nærmere angivne regler, og uden at lovgivningsmagtens medvirken er fornøden, ændres i overensstemmelse med bevægelserne i prisniveauet.

Som følge af den foreslåede reguleringsordning af lånegrænserne skulle foreningernes udlånsadgang herefter ligge fast, i hvert fald for en lang årrække, således at rigsdagen og regeringen fritages for de hidtil tilbagevendende drøftelser af foreningernes udlånsadgang. Det må dog bemærkes, at der i den af udvalget afgivne betænkning er taget et forbehold om, at hverken husmandskreditforeningerne eller de øvrige foreninger i fremtiden skal være afskåret fra at søge en ændring af ordningen, såfremt udviklingen mod forventning på afgørende måde skulle gøre ordningen uhensigtsmæssig.

Med hensyn til de 2 husmandskreditforeningers særlige begunstigelser foreslås det i overensstemmelse med udvalgets udkast at bibeholde foreningernes adgang til refusion af taksationsomkostningerne for de mindre ejendomme samt refusion af lønnen til den af ministeriet udnævnte revisor, hvorimod den særlige adgang til nedsat betaling for tingbogsattester foreslås ophævet.

Ministeriet har benyttet lejligheden til udover de ændringer i kreditforeningsloven, som er foreslået af udvalget, endvidere at foretage to mindre ændringer af kreditforeningslovens § 1 vedrørende henholdsvis